

sterens Forgodtbefindende og uden at have nogen Rekurs, og uden at der er givet Grunde, vilde blive en Vilkaarlighed, som jeg synes vi ikke kunne udsætte Embedsmændene for. Imidlertid skal jeg ikke nægte, at det altid har været min Tanke, at Dommere skulde det ikke være tilladt at have Bivirksomhed — det har for Resten ogsaa været min Tanke, at de ikke skulde have Ordner og Rang. Derved vilde de først komme til at ligne de engelske Dommere, som utvivlsomt ere Verdens første Dommere. Desuden har jeg i og for sig ikke noget imod de Forbud, som her gives for Generaldirektører, Departementschefer o. s. v. Her er der nemlig det, som jeg finder er det frigørende, her er bestemte Regler: Det er forbudt, og dermed Punktum! Derimod synes jeg ikke om, at der skal kongelig Resolution til. Vi skulde ikke ulejlige Kongen mere end nødvendigt, og det er jo kun en Formssag, det har ikke noget at sige, om det er en kongelig eller en ministeriel Resolution. Men hvis man gaar ind paa et saadant Forbud, synes jeg, man behandler dem noget haardt. Det er i sig selv meget ubehageligt for dem at blive siddende indtil 1917 i Stillinger, som Kongen og Rigsdagen have erklæret for uforenelige med deres Embede. Der er noget, der hedder Penge, og det kan jo være, at Indtægten kan raade noget Bod paa Ubegærligheden, men den bliver der alligevel. Jeg synes, de maa kunne beklage sig, for under alle Omstændigheder vare de i god Tro, da de overtog Stillingerne. Vi opstille siden et vist Lovprincip, som de ikke kunde ane noget om, da de tog Stillingerne. Jeg synes derfor, at hvis man vil gøre noget, maa man sige: Hvad de have, maa de beholde, saa længe de leve. Dette, at man regner ud, at de faa to Gange Avancement, passer ikke, for mange af dem ere saa højt oppe i Gage, som de kunne komme.

§ 4 er lidt uheldig, naar den skal anvendes. At Bestemmelserne ved kongelig Anordning skulde kunne udvides til visse andre Klasser af Embedsmænd, f. Eks. til Premierløjtnanter eller hvem som helst — Administrationen har fuldstændig fri Raadighed til at udvide det til hvem den vil — synes jeg vi ikke skulde komme ind paa. Bestemmelsen er saa meget mere uheldig, som der ikke staar nogen Tid, da Anordningen skal udkomme. Kommer den i 1916 og forbyder f. Eks. Marinekaptajner at være i Søforsikringsselskaber, hvad jeg synes vilde være Synd baade for dem og for Selskaberne, hvordan skal det saa laves?

Skulle de saa træde ud i 1917? Der maa være Regler derom ogsaa. Jeg haaber imidlertid, at saadanne Regler vilde være unødvendige, fordi man overhovedet ikke vil gaa ind paa en saadan Vilkaarlighed, som det er.

Det blev sagt af en æret Taler, at § 1 var Ouverturen. Ja, det er jo tidt saaledes, at Ouverturen ikke er fuldt saa god som Stykket — det kan for Resten ogsaa være omvendt: Det er en underlig Ting ved denne Lov — det er maaske ogsaa kommet frem ved det Kompromis, som det altid bliver, naar alle for enhver Pris skulde være enige —, at det ikke er rigtig muligt at se, hvad der egentlig menes. Der er Tale om „Tjenestemænds Adgang til Overtagelse af Bivirksomheder m. m.“ Dette „m. m.“ kan skjule en hel Del, men efter almindelig Sprogbrug vil man dog ikke sige, at under det skjuler sig ogsaa Hovedvirksomheder. I § 1 staar der ogsaa: „Ingen Statstjenestemand maa paatage sig eller udføre nogen Bivirksomhed, der“ o. s. v. Altsaa, der staar udtrykkelig, at det er kun Bivirksomheder, der her er Tale om. De Herrer, som kende noget til den parlamentariske Historie — ja, jeg husker nu ikke saa nøje Aarstallet, men maaske en Antydning alligevel vil gøre, at De vide, hvad jeg sigter til —, ville erindre, at der en Gang var Tale om en højtstaaende Embedsmand, som var Husejer her i Byen. I de Huse, som han ejede, blev der drevet en Virksomhed, som ikke helt stemmede med Moralens Fordringer, for at sige det mildt, eller hvor der var — for at sige det rent ud — Bordeller. Som Følge deraf vare Husene meget indbringende. Det vakte et forfærdeligt Røre den Gang, — jeg har læst en hel Del om det. Noget saadant gaar ikke ind under Lovforslagets Bestemmelser, thi det er vel ikke en Bivirksomhed. Men vil man have en Ouverture, som siger, hvad man i al Almindelighed forlanger af Embedsmænd paa dette Omraade, maa det være saadan, at det nævnte Tilfælde ogsaa kommer ind derunder. Der kan tænkes mange andre Virksomheder, som man ikke vilde finde passende for Embedsmænd. Jeg vil f. Eks. sige, at hvis en eller anden høj Embedsmand tillige drev en lille Detailhandel med Kager og Brød m. m., vilde man dog vist ikke finde det rigtigt. Men det er der intet til Hinder for i Loven. Der behøves ikke Borgerskab til det, og i det foreliggende Lovforslag vil man heller ikke finde nogen Hindring imod det, thi man kan ikke sige, at det er en Bivirksomhed. Derved menes efter Loven ikke blot en Virksomhed,